

Hvem vil det egentlig blive? (Afbrydelse.) Uimvændene? Nej, de indlade sig ikke paa fligt, men det vil naturligvis blive Bistopperne, og saa kan jeg virkelig ikke forstaa, at vi skulle være med dertil. Jeg er glad over, at vi have faaet dem saa langt ude som nu, og at vi skulde til at lukke dem ind igen, antager jeg ikke, at dette Ting vil være med til. — Jeg kommer saa til Privatseminariernes Stilling, og det staar da for mig saaledes: Naar vi give Privatseminarierne den samme Ret til Indstilling og den størst mulige Understøttelse, dog ikke saa stor, at de i Virkeligheden blive bedre stillede end Statsseminarierne, men hen der imod, saa maa vi ogsaa kunne kontrollere Privatseminarierne noget. Jeg vil betegne det saaledes: Jeg vil ikke være med til at kontrollere deres Aand nærmere end gennem det, der ligger i Eksamensudfaldet, altsaa i de bestaaende Dimittendens Antal; ud over det vil jeg nødig være med til at lægge mere paa Seminarierne. Derimod kan jeg være med til at lade efterse, om de have saadanne Lokaler, hvor Undervisningen paa tilbørlig Vis kan foregaa, til at lade undersøge Undervisningsmetoden, og om der er et tilstrækkeligt Antal Lærere. Men der er i den Henseende to Punkter i § 7, som jeg gerne vilde ønske strøgne. Den ene er Bestemmelsen om, at de skulle give den praktiske Læreruddannelse gennem Øvelseskolerne mindst i samme Udstrækning som Statsseminarierne. Hvorfor „mindst“? Saa kunde man i Tidernes Løb forlange mere. Naar der stod „i lige Grad“ maatte det være nok. Det andet Punkt er de Ord, der staar længere nede nemlig: „Undersøgelse af Lokale, Undervisningsapparat, Lærerpersonale.“ De skulle til at undersøge Lærerpersonalet! Nej, det er at gaa for vidt, nej, lad os sige, at de naturligvis maa paase, at der er et tilstrækkeligt Antal Lærere. Men dette, hvem et privat Seminariums Forstander vil have til Lærer ved sin Skole, maa være hans Sag. Hvis det viser sig ved Eksamens Udfald, at vedkommende har en Lærer, der ikke kan klare sine Sager, bliver det ganske naturlig ham selv, der siger: Ham maa jeg stille mig af med; med ham kan jeg ikke naa det Resultat, jeg bør naa for at faa den Understøttelse, jeg skal have. Endelig kommer jeg altsaa til Understøttelsen for Privatseminarierne. Der tror jeg rigtigt nok, at det andet Ting har været temmelig karrigt. 40,000 Kr. til Stipendier er for lidt efter det Elevantal, der i den store Almindelighed findes paa Seminarierne, saa vel paa de private som paa Statsseminarierne. I § 10 tror jeg, at

den første Bestemmelse er meget god. Naar der derimod i Stykke b siges, at de anerkendte Privatseminarier kunne faa $\frac{1}{3}$ af de faste Udgifter til Lærertiløningerne, dog ikke over 2,500 Kr., saa er det ikke rimeligt. Nu have vi vedtaget en Seminarielærertiløningslov, hvorefter de begynde med 1,800 Kr. Man skulde da i det mindste tro, at de private Seminarier nok kunde give Statsseminariernes Begyndelsesløn, og forudsat, at der foruden Forstanderen skal være mindst 4 Lærere, bliver Resultatet, at saa kan de 2,500 Kr. ikke slaa til, naar Forstanderen da i det mindste skal have en Lærers Lønning. Og dertil kommer ogsaa Gymnastiklæreren, som staar uden for det hele. 2,500 Kr. er altsaa i Virkeligheden ikke nok til de mindste Lønninger, naar vi gaa ud fra, at de skulle have $\frac{1}{3}$. Med Hensyn til Uddelingen af de 5,000 Kr., er jeg enig med den sidste ærede Taler, der mente, at man i Stebet for at uddele i Forhold til Elevantallet paa Skolerne skulde uddele efter de dimitteredes Antal, efter Antallet af dem, der have opnaaet Eksamen, idet man naturligvis lægger Erfaringer gennem flere Aar til Grund. Derved vil man komme til at sige: Det kommer an paa, om 3 Mennesker kunne skaffe nogle, der tage Eksamen, og ikke blot nogle, der gaa gennem første, anden, maaste tredje Klasse, men ingen Eksamen opnaa. Jeg er altsaa paa dette Punkt enig med den sidste ærede Taler, og i Almindelighed skal jeg udtale, at endskønt der er flere Ting, jeg ikke saa gerne gaar med til, saa er Forslaget dog ikke værre end at jeg kan sige ja til det, forudsat, at jeg i det hele taget kan faa de Bestemmelser, jeg sætter Pris paa, igennem. Jeg skal anbefale Loven til velvillig Behandling.

Trier: Skønt der jo, hvad ogsaa foregaaende Talere have udtalt, er nogen Grund til at tro, at det vil være vanskeligt at føre denne Sag igennem i den korte Tid, der staar tilbage af Samlingen, vil jeg dog tillade mig, ogsaa i Anledning af, hvad der allerede er bleven sagt, paa enkelte Omraader at ytre mig om Forslaget. Jeg kan ligesom andre ærede Talere, ikke andet end mene, at det Forhold, hvori Loven stiller sig til Privatseminarierne, maa betegnes som et Forsøg paa at støtte og udvikle en Virksomhed, der jo hidtil har arbejdet i alt for løse Former, og hvorigennem Skolen mange Gange har faaet tilført Kræfter, som ikke have kunnet løse de Opgaver, der have været stillede dem. Jeg anser det for at være af Betydning, at Staten stiller sig i